
NOTAT

Udenrigsministeriet

Center for Juridisk Tjeneste

Til:	Folketingets Udenrigsudvalg	Sag:	2016-18250
Cc:		ID Nr.:	
		Bilag:	
Fra:	Udenrigsministeriet	Dato:	23-11-2017
Emne:	Orientering om ratifikationsforberedelserne vedrørende ICCs aggressionsforbrydelse		

Orientering om ratifikationsforberedelserne vedrørende ICCs aggressionsforbrydelse

I Udenrigsudvalgets beretning af 6. juni 2017 over beslutningsforslag om dansk ratifikation af Kampala-ændringer (aggressionsforbrydelser) (B50) opfordrede et flertal regeringen til at give udvalget en orientering om ratifikationsforberedelserne umiddelbart efter Folketingets åbning i oktober.

Det kan i den forbindelse oplyses, at regeringen har valgt at afvente resultatet af den kommende ICC Statspartssamling (ASP) i december 2017, før der tages stilling til spørgsmålet om dansk ratifikation. Årsagen hertil skal først og fremmest findes i den usikkerhed, der nu hersker om den forventede iværksættelsesbeslutning for aggressionsforbrydelsen. Der redegøres nærmere herfor nedenfor.

Som oplyst i forbindelse med behandlingen af B50 den 24. marts 2017 forudsætter iværksættelsen af Den Internationale Straffedomstols (ICCs) adgang til at pådømme aggressionsforbrydelsen, at der efter 1. januar 2017 træffes beslutning af ASP'en om iværksættelse af aggressionsforbrydelsen. Som det også fremgår af ovennævnte beretning fra Udenrigsudvalget har der til forberedelse af en sådan iværksættelsesbeslutning været nedsat en ICC facilitationsproces under østrigsk formandskab. Som led i denne facilitationsproces er der afholdt otte møder i perioden 22. marts 2017 til 15. november 2017 i New York. Møderne er fra dansk side blevet dækket af medarbejdere ved den danske FN-mission i New York.

Det centrale tema for drøftelserne i facilitationsprocessen har været afklaring af jurisdiktionsreglerne for aggressionsforbrydelsen, herunder om statsborgere fra ICC-medlemsstater, der ikke har ratificeret aggressionsforbrydelsen, efter omstændighederne kan falde under ICCs jurisdiktion i tilfælde, hvor den angrebne stat har ratificeret aggressionsforbrydelsen.

Der er en kreds af medlemsstater, der antager, at dette er tilfældet, idet det lægges til grund, at ICCs medlemsstater allerede ved tiltrædelsen af Rom-statutten (for Danmarks vedkommende 2001) accepterede ICCs jurisdiktion over aggressionsforbrydelsen generelt. Det gøres videre gældende, at ICCs medlemsstater med vedtagelsen af en definition af aggressionsforbrydelsen og betingelser for udøvelse af jurisdiktion i Kampala i 2010 dermed har samtykket til, at ICC udøver jurisdiktion over en medlemsstats statsborgere, uanset om denne stat har ratificeret aggressionsforbrydelsen som defineret i Kampala. Det er i særdeleshed Schweiz, Liechtenstein, Belgien, Slovenien, Finland, Argentina og Mexico, der aktivt har argumenteret for denne fortolkning, ligesom størstedelen af de øvrige 34 lande, der allerede har ratificeret aggressionsforbrydelsen, støtter denne læsning.

Heroverfor står en anden fortolkning, nemlig at alene statsborgere fra ICC-medlemsstater, der har ratificeret aggressionsforbrydelsen, kan falde under ICCs jurisdiktion. Denne læsning lægger vægt på, at Kampala-vedtagelsen fra 2010 udtrykkeligt henviser til Rom-statuttens artikel 121, stk. 5, der regulerer ændringer af Rom-statuttens forbrydelser. Artikel 121, stk. 5 fastslår, at for så vidt angår en medlemsstat, der ikke har accepteret [ratificeret] ændringen, skal Domstolen ikke udøve jurisdiktion for så vidt angår en forbrydelse omfattet af ændringen for så vidt angår handlinger begået af denne stats statsborgere eller på denne stats territorium. Det er i særdeleshed UK, Frankrig, Japan, Canada, Columbia og Norge, der har slået til lyd for denne fortolkning. Også Danmark, Sverige, Tyskland og en række andre lande deler denne læsning.

Efter drøftelserne i facilitationsprocessen kan det på nuværende tidspunkt konstateres, at der blandt statsparterne er generel enighed om, at Kampala-vedtagelserne ikke skal genforhandles eller genåbnes på den kommende ASP i december 2017. Der er endvidere generel støtte til, at en aktiveringsbeslutning skal træffes på den kommende ASP. Endelig er der en anerkendelse af, at der fortsat er forskellige holdninger til spørgsmålet om ICCs udøvelse af jurisdiktion over statsborgere fra eller aggressionshandling på territoriet af ikke-ratificerende stater. Drøftelserne om dette sidste og centrale spørgsmål forventes at fortsætte i den kommende tid i New York frem til og forventeligt under ASPen med henblik på at finde en løsning.

Det skal endelig bemærkes, at Kampala-vedtagelsen indeholder en adgang for medlemsstater, der ikke ønsker at være omfattet af ICCs jurisdiktion, til - enten før eller efter ratifikation - aktivt at tilkendegive dette ved at deponere en skrivelse hos ICCs Registrar.

I lyset af ovenstående og den usikkerhed, der således hersker om iværksættelsesbeslutningen, har regeringen valgt at afvente resultatet af ASPen, før der tages stilling til spørgsmålet om eventuel dansk ratifikation.

Jurisdiktionsspørgsmålet er væsentligt, ikke kun for ICC-medlemsstater, der ikke har ratificeret aggressionsforbrydelsen, men også generelt for at sikre klarhed og forudsigelighed i ICCs regelsæt. Særlig i lyset af væsentligheden af aggressionsforbrydelsen og den betydelige politiske opmærksomhed, der må forventes at være om straffesager om påståede aggressionshandling, er det vigtigt at sikre klarhed og forudsigelighed i ICCs regelsæt.

bør der ikke herske tvivl om, hvorvidt ICC i det hele taget har jurisdiktion over en given stats handlinger.

På grundlag af ovenstående vil den danske delegation til den kommende ASP i december 2017 arbejde for, at ASPen træffer konsensusbeslutning om iværksættelse af aggressionsforbrydelsen samtidig med, at det støttes, at ASPen vedtager tekst, der udtrykkeligt fastslår, at medlemsstater, der ikke har ratificeret aggressionsforbrydelsen, ikke vil være omfattet af ICCs jurisdiktion.